

ÉVES BESZÁMOLÓ JELENTÉS 2006. / 2007. **DR. PÁNCZÉL MÁRIA római tudományos és technológiai (TÉT) attasé**

Vezetői összefoglaló

Negyedik beszámolási időszakom egybeesett a tavalyi választásokon hatalomra került, Romano Prodi vezette baloldali koalíciós kormány első évével. A Prodi-kormány programjának K+F+I politikai céljai: Az Olaszország előtt álló kihívás az ismeretek, a tudás középpontba helyezése a politikában, a gazdaságban és a társadalomban. A jelenlegi olasz felsőoktatás és kutatás – számos kiválósági szigete ellenére – komoly problémákkal küzd. A kormány e negatív tendenciák megfordítását az olasz felsőoktatási és kutatási rendszer európai integrációjának felgyorsításával, a belső és külső egyensúlyzavarok felszámolásával, és a már létrejött legjobb gyakorlat elterjesztésével segíti elő. Mussi kutatási miniszter szerint egy év alatt a következő eredményeket érték el: az olasz kutatás közelítése az Európai Kutatási Térséghez, tárcája belépése a Gazdaságtervezési Tárcaközi Bizottságba, a Felsőoktatási és Kutatási Értékelő Nemzeti Ügynökség létrehozása, egy egységes Kutatási Alap életre hívása és a fiatal kutatói felvételek újraindítása. A közeljövő feladatai: az állami kutatóintézetek reformjával kapcsolatos törvénytervezet parlamenti jóváhagyásának végig vitele, egy új Nemzeti Kutatási Terv valamint egy Nemzeti Kutatási Infrastruktúra-fejlesztési Program kidolgozása. A Gazdaságfejlesztési Minisztérium legfontosabb K+F+I intézkedés-sorozata az „Industria 2015” ipari innovációs törvénytervezet, amelynek keretében már sor került az első 3 tematikus pályázat kiírására az energia-hatékonyság, a fenntartható mobilitás és a „Made in Italy” termékek gyártásában felhasználandó új technológiák területén. Az innovációért felelős tárca nélküli miniszter egy Nemzeti Innovációs Ügynökség létrehozására tett javaslatot, amely feladatul kapná az „Ipar 2015 program” alapján meghirdetett pályázatok értékelését is. Az olasz nemzeti K+F kiadás 2006-ban a GDP 1,13%-kát érte el, abszolút értékben pedig 16,5 milliárd eurót tett ki. Itáliában 2006-ban a kutatás finanszírozás 54,2%-a állami, 45,8%-a magánforrásból származott. A végrehajtásban a vállalatok 49%-ban, a privát non-profit szervezetek 1,8%-ban, az egyetemek 31,9%-ban és az állami kutatóintézetek 17,3%-ban vettek részt. A közeljövő legrangosabbnak ígérkező TÉT eseményei: a 2007. szeptember 19-22.-i III. World Conference on the Future of Science (The Energy Challenge) Velencében és a november 11-15.-i XX. World Energy Congress Rómában. A nemzetközi együttműködés olasz prioritásait a 2005-2007-es Nemzeti Kutatási Terv határozza meg. A legfontosabb stratégiai partnerek négy csoportra oszthatók: a G7 partnerek, a mediterrán – balkáni - kaukázusi országok, a gyorsan növekvő BRIC országok (Brazília, Oroszország, India, Kína) és a feltörekvők közül kiválasztott fókusz országok, mint pl. Dél-Afrika. Külön figyelmet fordítanak a trieszti Area Science Parkban működő nemzetközi K+F szervezetek: az ICTP, az ICS, a TWAS, az IAP, a SISSA és az ICGEB munkájának támogatására. Olaszország 2007. tavaszán Triesztben az UNESCO-val közösen - a XXI. század kihívásainak áttekintésére - Oktatási, Kutatási és Innovációs Világforumot rendezett. Mussi kutatási miniszter a 7. EU kp-ban való sikeres olasz részvétel négy előfeltételét: a felsőoktatás megfelelő színvonalát, a kielégítő kutatásfinanszírozást, a kutatási infrastruktúra

korszerűsítését és a kutatás-értékelés szükségességét emelte ki hazai szinten. A 6. kp-ban miközben Olaszország 14%-ban járult hozzá a költségekhez, kutatóinak csak a források 9,6%-át sikerült visszapályáznuk. A 7. kp-ban a cél a nullszaldó elérése. Olaszország aktívan részt vesz az Európai Kutatási Térség keretprogramon kívüli európai K+F kezdeményezései munkájában is. A COST élén második elnöki periódusát kezdte meg Francesco Fedi olasz professzor. 2006-2007 - ben Itália töltötte be az EUREKA soros elnöki posztját is.

Magyar-olasz relációban a tudományos és technológiai együttműködés a 2004-2007-es kétoldalú kormányközi TÉT munkaprogram keretében folyik. Ennek gerincét a 33 közös kutatási projekt alkotja. Az elmúlt évek legjelentősebb TÉT diplomáciai sikere, hogy 2006. szeptember 15-én életbe lépett a Magyar Köztársaság Kormánya és az Olasz Köztársaság Kormánya közötti (új) tudományos és technológiai együttműködési keret-megállapodás, amely sokrétűbb és korszerűbb együttműködési formákat és bővülő olasz pénzügyi támogatást tesz lehetővé. Így a 2008–2010 közötti pályázati kiírására már az új egyezmény alapján került sor 2007. május 15. és június 30. között. Ennek új eleme, hogy az olasz fél lehetővé teszi közös irányítású disszertációk elkészítéséhez fiatal kutatók 3-9 hónapos olaszországi kiutazását. Az együttműködés iránti növekvő érdeklődést mutatja, hogy kétszer annyi pályázat érkezett be, mint 4 éve. Olasz relációban a regionális K+F+I kapcsolatok kiépítését célszerű kiemelten szorgalmazni az elkövetkező időszakban. Ennek megfelelően a TÉT attasé javaslatára és szervezésében sor került az NKTH regionális ügyekért felelős elnökhelyettese Friuli Venezia Giulia tartományi kapcsolatépítő tárgyalásaira 2007. februárjában egy nemzetközi innovációs kiállítás keretében. Az együttműködések konkretizálására az NKTH egy őszi, pécsi találkozót és egy trieszti látogatást tervez. A magyar-olasz tudományos együttműködés döntő hányada intézményközi szinten, hagyományosan az egyetemek és kutatóintézetek között zajlik. Külön kiemelendő a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és a Milánói Műegyetem között idén májusban aláírt két megállapodás. A bilaterális kapcsolatokban fontos cél együttműködés kialakítása az olasz technológiai körzettekkel, a kis-, közép- és nagyvállalati technológiai kooperáció elősegítése, és az olasz regionális innovációs eredmények hazai adaptálása. A következő lépés a konkrét együttműködés kialakítása lehet a hasonló profilú magyar regionális tudásközpontok és olasz technológiai körzetek között. Olaszország hazánkunk TÉT diplomáciai szempontból is fontos partnere. Ezért a római TÉT attasé napi feladatai rendkívül változatosak, összetettek és szerteágazóak a tudományos és technológiai együttműködés további elősegítése területén, amely a következő elemeket foglalja magában: információs munka, tájékoztatás, promóció, kapcsolatépítés, forrásfeltárás, delegációs munka, tanácsadás, döntés-előkészítés és részvétel a nagykövetség nem TÉT területeken folytatott tevékenységében.